

שלהב"ת – שילוב

מיומנויות הבנה והבעה

בתחומי הדעת

1. **רכזי מקצוע של כל תחומי הדעת הנלמדים בבית הספר** - הרכזים יקיימו דיאלוג שוטף עם צוות המורים לעברית סביב נושאים אוריינים הרלוונטיים להוראת המקצועות השונים ויפתחו פעילויות הוראה כמענה לצרכים שעלו. ההחלטות שיתגבשו יוטמעו בקרב מורי המקצועות השונים בשיטת "המניפה", במסגרת שעות הצוות.

2. **רכזי מקצוע ומורים מובילים מתחומי הדעת שנבחרו על ידי בית הספר** - כל המורים המלמדים את מקצועות הלימוד שבחר בית הספר, ישתתפו בסדנה. במסגרת הסדנה יעלו הצרכים האוריינים המשותפים והספציפיים לתחומי הדעת שנבחרו ויפתחו פעילויות הוראה מתאימות שיוטמעו בשיעוריהם.

-בכל אחד מן הדגמים שייבחרו, ישתתפו מורי העברית.

3. **צוות עברית מלווה את תחומי הדעת** - כל אחד מחברי צוות עברית מלווה תחום דעת מסוים בשיתוף רכז/ת המקצוע מתחום הדעת.

• **אם לבית ספר יש הצעה אחרת, היא תישקל יחד עם המדריכה הבית ספרית** ועם המדריכה האחראית על הוראת העברית במחוז.

דגמים אפשריים

שלהב'ת – יישום בפועל כיצד?

בחירת מיומנויות להטמעה בכל תחומי הדעת:

פענוח מטלת שאלה

כתיבת טיעון קצרת טווח

מיומנות ההשוואה

המללת היצג גרפי – תרשימים, גרפים וכו'

הבעה בע'פ

טיפול באוצר מילים

מה ייחשב מבחינתנו להצלחה?

- בבואנו להטמיע מיומנות של הבנת הנקרא בתחומי
הדעת השונים עלינו להגדיר מה ייחשב להצלחה
מבחינתנו?

- האם המיומנות הוטמעה כהלכה?

- כיצד נבדוק זאת?

דוגמה לפירוק שאלה במבחן

הכנה:

תשובות	הפעולות
	סימון ורישום מילות השאלה וההוראה
	ציון המידע שניתן להפיק מהשאלה
	הפעולות הנדרשות כדי להשיב על השאלה
	הצעת תבנית לכתיבת תשובה
	כתיבת התשובה המלאה

פענוח מטלת שאלה

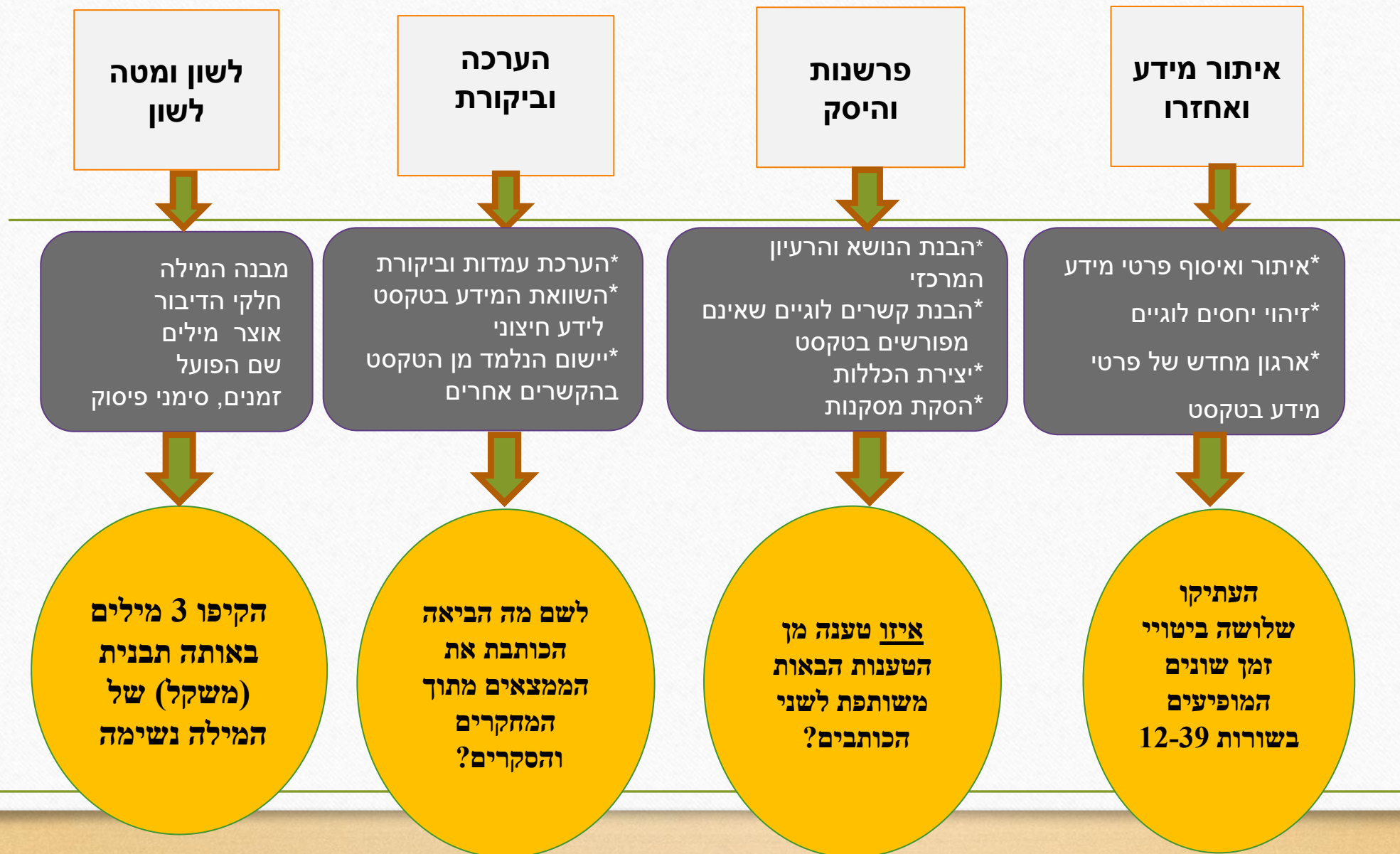

כלל חשוב:

• אין נתונים מיותרים

בשאלה!!!!

ממדי ההבנה השונים

קיימים שני שלבים ב"פיצוח", פענוח מרכיבי
השאלה:

- שלב 1 – "פיצוח" טכני
- שלב 2 – עיבוד מעמיק – תכנון מבנה תשובה

שלב 1 – "פיצוח טכני"

- יש לקרוא את השאלה במדויק ולוודא שהקדשנו תשומת לב לכל מילה.
- סימון מילות השאלה ומילות הוראה
- התייחסות למספרים / כמויות
- התייחסות למספר הסעיפים – גבולות השאלה
- התייחסות למילים המשמעותיות בתוכן השאלה שיעזרו לתלמיד לאתר את
- התשובה בחומר הלימוד.

אין לעצור בשלב זה!

נדרש עיבוד באמצעות הסבר מילולי, כתיבה ומיפוי

תשובה.

שלב 2 – עיבוד מעמיק, תכנון מבנה תשובה נדרש

- - תרגום השאלה למילים שלנו (כולל מילות ההוראה והדרישה שעולה מהן).
- – כתיבת מבנה רצוי לתשובה, ע"פ מבנה השאלה.
- – בקרה של התכנון מול השאלה – יש לוודא שלא דילגנו על סעיפים, שלא התעלמנו ממידע רלוונטי, ממילים משמעותיות (ו..... או.....)

היכרות עם מילות ההוראה השונות

- חשוב לייחד זמן להיכרות מעמיקה עם מילות ההוראה השונות.
- מומלץ להכין ברטיסייה של מילות ההוראה / השאלה האופייניות למקצועות השונים.

השווה

הסבר

תאר

נמק

פרט

ציין

הוכח

מודל לכתובת תשובה

- 1. קריאת שאלה והבהרה של מושגים
- 2. זיהוי ממד ההבנה של השאלה (מומלץ אך לא חובה)
- 3. איתור וסימון מילות שאלה, מילות הוראה, סעיפים ומילות תוכן
- 4. זיהוי מידע המופק מן השאלה.
- 5. מטא קוגניציה- הפעולות הנדרשות מהתלמיד כדי להשיב על המטלה.
- 6. בניית תבנית לכתובת תשובה.

לקח להוראה

הכנת כרטיס ניווט

בבואי להשיב על השאלה אבצע את הפעולות

הבאות:

1. אקרא את השאלה במדויק ואוודא שהבנתי כל מילה בשאלה.
2. אסמן את מילות ההוראה ו/או השאלה.
3. אסמן כמויות, סעיפים ומילות תוכן.
4. אזהה מידע המופק מן השאלה.
5. אגדיר/ אתכנן את הפעולות הנדרשות ממני כדי להשיב על השאלה.
6. אצור תרגום ומיפוי של מבנה השאלה במילים שלי.
7. אבצע בקרה שכללתי את כל הנדרש בתשובה.

דוגמות לבניית מודלים לכתובת תשובה

העתק מתוך הטקסט שלושה ביטויי זמן שונים המופיעים בשורות 1 – 43 (והסבר מדוע הכותב עשה שימוש בביטויי זמן רבים).

- ממד הבנה שבא לידי ביטוי בשאלה זו –

איתור מידע + הערכה וביקורת.

- סימון מילות שאלה/ הוראה –

העתק, הסבר

העתק מתוך הטקסט שלושה ביטויי זמן שונים המופיעים בשורות 1 – 43 והסבר מדוע הכותב עשה שימוש בביטויי זמן רבים.

- מה המידע שניתן להפיק מהשאלה?
 - בטקסט מופיעים ביטויי זמן שונים ויש להם מטרה.
-
- מה הן הפעולות הנדרשות כדי להשיב על השאלה?
1. לפנות לשורות 1 – 43.
 2. לאתר ביטויי זמן שונים (מילים/צירופים הקשורים לזמן).
 3. מה תורמים ביטויי זמן אלו לטקסט.

העתק מתוך הטקסט שלושה ביטויי זמן שונים המופיעים בשורות 1 – 43
והסבר מדוע הכותב עשה שימוש בביטויי זמן רבים.

• כתיבת תבנית לתשובה:

• בטקסט יש שימוש בביטויי זמן שונים:

ביטוי 1 _____

ביטוי 2 _____

ביטוי 3 _____

הכותב משתמש בביטויי זמן רבים כי / כדי _____

דוגמה לשאלה מבחינת מיצ"ב במדעים

החוקרים חזרו על הניסוי פעמים אחדות, ובכל פעם התקבלו תוצאות דומות. אחד החוקרים טען שייתכן שהתוצאות דומות כי הנמלים זוכרות את המיקום של חדרי הקן. הציעו כיצד אפשר להפריך (לשלול) את הטענה הזאת.

- ממד הבנה שבא לידי ביטוי בשאלה זו – פרשנות והיסק
- סימון מילות שאלה/ הוראה- הציעו
- מידע שניתן להפיק מהשאלה –
אחד החוקרים טוען כי בכל פעם מתקבלת תוצאה זהה בניסוי משום שהנמלים זוכרות את המיקום של חדרי הקן.

המשך הדוגמה

- הפעולות הנדרשות כדי להשיב על השאלה-

1. זיהוי הטענה המופיעה בשאלה.

2. הבאת נימוק או נימוקים לשלילת טענה זו.

- כתיבת תבנית לתשובה –

בוצע ניסוי חוזר ובכל פעם התקבלו תוצאות דומות. אחד החוקרים טען שההסבר לכך הוא שהנמלים זוכרות את המיקום של חדרי הקן.

אינני מסכים עם טענה זו כי

כיצד נבצע התערבות נכונה?

➤ **הוראה מפורשת** – לומדים בכיתה לכתוב תשובה נכונה ורצוי לעשות זאת במספר מקצועות במקביל.

➤ **הערכה** – נותנים לתלמידים לכתוב תשובה ואז מבצעים הערכה במליאה. צריך להקנות לתלמידים את היכולת להעריך את תשובתם.

**שכיחות, סדירות, קביעות וצפיפות שבחשיפה עוזרים
לידע להתקבע!!!**